

ERDÉLYI GAZDA

Lónyiró ollók,

Marhanyiró ollók,

Ló- és marhanyiró gépek „HELIOS”
istálló lámpa stb. s egyéb gazdasági cikkek
legjobb minőségben jutányos árban szerezhetők be

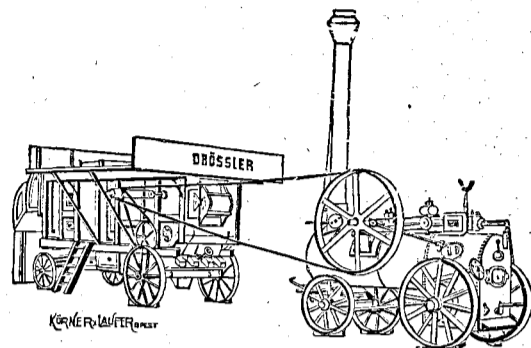
SCHOTTOLA ERNŐ

cégnél

BUDAPEST, VI-ik kerület Andrássy-ut 2. szám.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. 1532.

Legújabb!
Rákóczy Drill!
vetőgépek.

Legújabb!
Rákóczy Drill!
vetőgépek.

Dröessler Károly cs. és kir. szabadalmazott gazdasági gépgyár VI. Váci-körút 59.

Gyár: Pozsony. — BUDAPEST. — Gyár: Pozsony.

Magánjárókat, gőzmozgonyokat, gőzcseplőgépeket, gőzekészleteket, vetőgépeket, járgányos és kézi cseplőket, benzín és nyersolaj motorokat, malomberendezéseket és mindenféle egyéb gazdasági gépeket szállít szolid kivitelben, kedvező fizetési feltételek mellett. 1449

Árajánlattal és költségvetéssel kívánatra díjmentesen szolgálók. — Képviselek kerestetnek.

Bükkfa-Szén

Gróf Teleki László Gyula

erdélyrészi erdészeténél

Kecsed, u. p. Nagy-Iklód.

Rettegi sz. v. v. állomáson waggonba rakra, a legolcsóbb napi áron waggonszámra beszerezhető.

Szívógázmotorokhoz és egyéb gazdasági használatra kisebb mennyiségben is. Zsákban való szállítás rendelésénél a zsák önköltségen számítatik fel; vagy pedig zsákokat kérünk küldeni. 1423

Az aradi és csanádi egyesült vasutak cementgyára Gurahonezon szállít, lassan vagy gyorsan kötő

Portland-czementet,

mely a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet által megszabott normáliákat 70—80%-kal felülmúlja. Továbbá elad saját rendszere szerint készült

szabadalmazott hornyolt cementtetőcserépgyártó gépeket,

melyekkel tetőcserép-szükségletét minden gazdaság házilag állithatja elő. A készítés pár nap alatt megtanulható, a gépek hordozhatók, a cserepek szabályosak, könnyűek, jól fednek és nagy szilárdságúak. 1661

Fischer és Társa

faiskolák

Nagyenyed (Alsófehérmegye).

40 katasztralis holdon fekvő faiskolánk Erdélyben a legnagyobbak és leggazdagabbak.

Készlet: 80.000 gyümölcsfa különböző alakokban és a legjobb és legfinomabb fajokban.

Gyümölcsvadonczokban készlet 1 millió.

Gledicsia legjobb kerítés növényben készletünk 1 millio.

Akácza, erdősítésre alkalmas 1 1/2 millió. Disz cserjék, sétatér, magános fák. 1352

Árjegyzék ingyen.

Faiskolánk megtekintésére az érdeklődőket tisztelettel meghívjuk.

Okleveles gazdatiszt és szeszgyárvezető.

Hosszabb gyakorlattal, tehenészet, állattenyésztés, erdőgazdaság, szőlő- és pincekezelésben, valamint a számvitelben és irodai munkálatokban teljes jártassággal bír és kitünő bizonyítvánnyal rendelkezik:

Kezelőtiszti állást keres.

1662 Cim a kiadóhivatalban.

Ajánlok

tavaszi szállításra koránérő és rendkívül bőtermő

alcsuthi és székelytengerit

à 20 korona métermázsánként Somkerék-Udvarhelyen feladva. Előjegyzések már most elfogadtatnak.

Kuhn Menyhért

Sajó-Szent-András, u. p.

Somkerék. 1655

1242

Törlesztő kölcsönök.

— AZ —
Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-
birtokok és városi bérházakra

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

1501

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

Gyecs és olcsó lebonyolítás.

Előnyös feltételek.

Teljes 100-as érfolyam.

Gőzcseplőkészletek, Benzinmotorok, 2 $\frac{1}{2}$ -től 12 lóerőig.
Szalmaprések gőzhajtásra. Aratógépek és egyéb
Mezőgazdasági gépek

1458

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél

Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Erdélyi képviselő: WESSEL LEÓ Kolozsvár, New-York-szálloda.

A SMITH-PREMIER-IRÓGÉP

a világ legjobb gépe. — Grand Prix 1900. Paris.

300,000 darab Smith-Premier már használatban.

Vezérképvisező Erdély, Szatmár- és Máramaros megyék részére:

Strasser Izidor

Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 22.

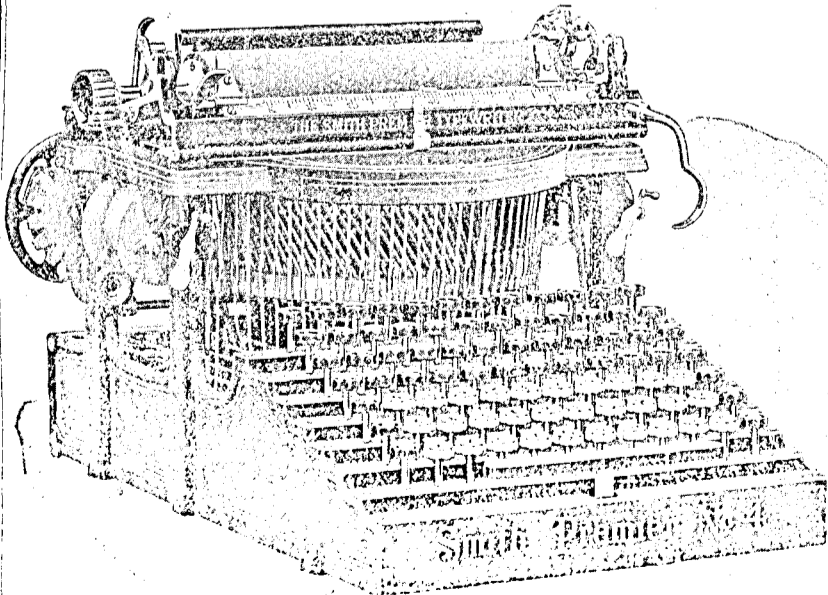
Központ:

Budapest, Andrássy-út 4.

Írógépmunkákat és sokszorosításokat a legjutányosabb árban elvállalok.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1546.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

**Kérjük az
előfizetéseket
megújítását!**

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

- A magyaróvári szarvasmarhatenyésztő egyesület 1904-905. évi jelentése. *Fásberényi András.* 13
Takarmányeltartási módok. *Báró Kemény József.* 14
Hagymatermesztés nagyban. *K. Nagy János.* 15
A szénasav eredetéről, mennyiségéről és jelentőségéről a talajban. *Dr. Marosvölgyi.* 15

Kisebbszakközlemények:

- A lótrágya és a szarvasmarhatrágya közötti különbség. — Az impregnált répamag. — Álomkóróság a tyúkók között. — A cukorcirok mint a csalamádé helyettesítője. — A patkány és a rózsza. 16

Kormányintézkedések:

- A svájci új autonóm vámtarifa 17
Vegyes közlemények. 17

Hirdetések

A magyaróvári szarvasmarhatenyésztő egyesület 1904-905. évi jelentése.

Képzeln magának az olvasó egy embert, aki nagyarányú hivatalos elfoglaltsága mellett összes szabad idejét arra használja fel, hogy egyik faluból a másikba vándorol, istállókat bujkál, gyűléseket, díjazásokat rendez, oktat, tanácsol, fenyeget, káromkodik s este nyugodt szívvel tér haza s jóízűen alszik, mert a lelkiismerete azt mondja: „mások jót tettek.”

S képzeln a szives olvasó maga elé egy vármegyét, a mely országunkban a kultúra legmagasabb fokán áll, s a melynek lakosain a megelégedettség nemcsak hogy meglátszik, de lekiált az arcokról, Boldogok, módosok, megelégedettek, lehet mondani mindnyájan.

Az az ember, akinek nincs vasárnapja, ünnepe; aki családjától rabolja el az idejét csak azért, hogy közönséges paraszt embereket tanítson, oktasson. Ujhelyi Imre gazdasági akadémiai tanár. Az a vármegye pedig a hol most boldogság, megelégedettség honol — de ezelőtt tíz évvel még nyomor s fájdalom volt otthon ez a megye Moson vármegye.

Öröm tölti el az ember keblét, ha látja, hogy vannak még önzetlen emberek, akik nem a pénzt nézik isteneknek, a kiknek embertársaik boldogsága van annyi, mint a maguké. De öröm töltheti el sziveinket, ha látjuk, hogy egyszerű, tanulatlan emberek mennyire fel tudják fogni s mennyire feltudják használni az üdvös szót, a jóakaró tanácsot, ha az oly embertől jön, a kiből föltétlenül hisznek, kinek szava szentírás előttük.

Több éve már, hogy figyelemmel kísérem a magyaróvári szarvasmarha-tenyésztő egyesület működését — több mint félévig magam is buzgó harcosa voltam. Nem is próbálkozom meg vele, mert arra sem hely, sem képességem nincs, hogy az ott folyó emberfeletti munka eredményességét hünen leírjam.

Összefoglalva vázlatosan ismertetem csak, tisztán a most megjelent évi jelentésből merítve adataimat; de a melyek fényes bizonyítékai annak, hogy a lelkiismeretes munkálkodás fényes eredményeket szülhet.

Az egyesület 1905-ben kilencedik ülésvébé lépett. Az 1905. év nem igen volt valami szerencsés, amennyiben a zilált politikai viszonyok, de különösen a rossz takarmánytermés kedvezőtlenül befolyásolták az egyesület működését. Mindazáltal ez az év sem mondható meddőnek, amennyiben az egyesület mély, nagyfontosságú s a jövőre messze kiható tevékenységet fejtett ki, a mely tevékenység marandó nyomokat fog hagyni a megyenövénytermelése és állattenyésztése terén.

Az egyesület 1905-ben megtartotta rendes bikaárverését, Ezen árverésen tisztán simmenthali jellegű tenyészbikák adtak el, szigorúan szem előtt tartva, hogy az elárverezett állatok jó tejelő anyáktól származzanak, a mit el is ért a vezetőség, mert az elárverezett 19 bika anyjának évi fejési átlaga 3089 liter volt. A bikákat mind községek vették meg; sajnos azonban, hogy a megvont állati kedvezmény folytán az egyesület közel 2000 koronát ráfizetett az árverésre.

Bár a bikaárverésen mutatkozó kudarc óvatossá tette a vezetőséget s az az idén bikaárverést nem tartott; mégis a községi tenyésztők nagyobb számú bikát árusítottak el az ország különböző helyeire 320-400 kor. darabonkénti árban. Még nagyobb uradalmak is vásároltak az egyesülettől bikát, de különösen sokan kerestek jobb tejelő teheneket. Az egyesület természetesen ez utóbbiakat csak módjával adja el, mert az elv az, hogy jó tejelő teheneket a lehetőségig ki kell használni.

A tejtermékek okszerű értékesítése céljából az egyesület tejes erővel folytatta a yorkshirei sertés és a plymouth rox tyukfajta terjesztését. A sertés-tenyésztés előmozdítása érdekében 16 tenyész kanta árverezett el, illetőleg osztott ki a községek részére. A baromfitenyésztés emelése érdekében pedig kakasokat, tojásokat osztott ki a községek között. Ugyancsak 1905-ben négy csirkeköltető gépet is kipróbált az egyesület, azzal a céllal, hogy a legmegfelelőbbet a gazdák korai rántani való csirkék költésére ajánlani fogja. Ugy a sertés-tenyésztés, mint a baromfitenyésztés ma már egyik jelentősebb jövedelmi forrása a megyének s alapos a remény, hogy ez még fokozódni fog, mihelyt kora tavasszal csirkét fog tudni produkálni Bécsnek.

A kecsketenyésztés előmozdítása érdekében 2 község részére eredeti saanenthali bak vásároltatott, a mely fajta egyes egyedek 800 sőt 1000 liter tejet is adnak évenként. Különösen a szegényebb emberek existenciájának javítására való ezen vásárlás, amennyiben a mi kecskéink igen gyenge tejelők a külföldiekhez viszonyítva.

A szorgalom és eredményes munka jutalmazására az egyesület szarvasmarhadíjazást rendezett, a hol is 36 gazda 1000 korona díjat kapott. Nagyobb jutalomdíjakat adott az egyesület a legjobban dolgozó vajmestereknek is, sőt 64 koronát osztott ki a pásztorok között is, ezáltal is lelkiismeretes munkálkodásra biztatva őket.

Az előző évekhez hasonlóan 1905-ben is tejelő és vajversenyeket rendezett az egyesület. A tejelő verseny 3 községben tartatott meg s részt vett benne 77 gazda 130 darab tehénrel. A verseny egy éves volt s az eredménye igazán meglepő, amennyiben a teljes

— Jobb és —
megbízhatóbb

— magvakat —

nem is ajánlhatunk,
— mint a minőket —

32 év óta

Mauthner
Ödön

császári és királyi udvari
magkereskedésében
kaphat.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

BUDAPEST, V. kerület, Alkotmány-utca 31. sz.

Gabona osztály. Vetőmag osztály. Gép osztály.
Erőtakarmány oszt. Gazdasági anyag osztály. Biztosítási osztály.
Tenyészállat osztály. Borgazdasági osztály. Díjszabási osztály.
Szövetkezeti sertéshizlalás. Háztartási cikkek. Baromfi-tenyésztési cikkek.

Alaptőke: 580,600 kor. Tartalékalap: 230,000 kor. Forgalmi

visszatérítési alap: 118,773 korona. Tagok száma: 1186.

Prospektust ingyen és bérmentve küldünk.

AZ 1905. évi őszi és téli

anyag- és gép-árjegyzékünk és a
baromfitenyésztési árjegyzékünk

megjelent és kívánatra bérmentve és ingyen küldjük.

A szövetségbe való belépés áldozattal nem jár.

Saját érdekünket mozdítjuk azzal elő. 1006

hitelességet kimutatások szerint a 130 darab tehén évi fejési átlaga 2400 liter körül volt.

A tejkisérleti állomás által teljes szigorúsággal megejtett vajversenyre 19 tejszövetkezet küldött be vaját, a melyeknek átlagos pointszáma 15.7 volt (A legmagasabb 22 lehet.) a mi a mellett bizonyít, hogy a szövetkezet vjai igen jó minőségűek.

Szükségesnek tartom felemlíteni, hogy a tejelő-verseny nyertesei pénzdíjat nem kaptak, hanem csak diplomát, s a vaj verseny nyertesei is oly kevés összeggel díjaztattak, melyből feltétlenül kitűnik, hogy tisztán ambicióból s nem anyagi érdekből vettek részt benne.

Takarmánymagot, korpát és műtrágyát az egylet a folyó évben is követített s kiadott takarmánymagot 2300 k, holdra, thomassalakot 210 q-t, superphosphátot 2218 q-t, s 29 waggon korpát.

Az ismeretterjesztés előmozdítására tartott az egylet 44 előadást, növénytenyésztés, állattenyésztés, de főleg tejértékesítésről. Az előadásoknak összesen mintegy 2500 hallgatója volt.

Tejszövetkezet 1905-ben 21 volt, vagyis az előző évhez képest eggyel szaporodott. Ebből egy szövetkezet sajtot készített, a többi részben vaját állított elő, részint pedig természetben értékesítette a tejet. — A 21 tejszövetkezet 1904–905. évi (egy évi bevétel) bevétele 453367 korona, vagyis közel félmillió korona volt. Átlag 12.40 fillérrel értékesítette a tej literjét s kapott minden gazda egy-egy tehene után átlag 123 korona nyers jövedelmet.

A tejkisérleti állomás támogatásával előállított az egylet a mostani tejszövetkezetben egy új sajtféleséget az u. n. *magyarovári sajt*-ot. Ezen félkemény, zsíros sajtunk főleg az az előnye, hogy korán érik s hogy a tej literjét magas áron értékesíti. A sajtunk feldolgozott tej literje ugyanis 13.83 fillérben értékesült, ami alapos cáfolója azon állításnak, hogy a tej természetes állapotban értékesíthető legjobban. Ujhelyi szerint a tej természetes állapotban csak *legkényelmesebben* értékesíthető, de sokszor a vaj s különösen a sajt magasabb jövedelmet ad, mint a nyers-tej.

Ha röviden felemlitem még, hogy az egyletnek 1905-ben nyolc községbe volt bevezetve az állatbiztosítás, a melyek ott igen szépen prosperálnak, s ha felemlitem, hogy az egylet tagjainak száma 1905-ben 2142 fennőtt egyén; ugy körülbelül végére is jutottam az egyesületi jelentés ismertetésének.

Hangsúlyoznom kell azonban még, hogy maga a jelentés is oly jól van megszerkesztve, s oly sok érdekes dolgot tartalmaz, hogy gazdatársaim helyesen tennék, ha okulás céljából meghozatnák maguknak. (Az egylet díjtalanul küldi a kérelmezőknek, csak levelezőlapon kell kérni Ujhelyi Imrétől, Magyaróvár, Mosonmegye.)

Igazán nem ártana itt Erdélyben egy kicsit erélyesebben mozogni, jobban buzgókodni, ugy a gazdáknak, mint a vezető embereknek.

Jászberényi András.

Takarmányeltartási módok.

Irtá: Br. Kemény József.

II.

A Klappmeyer-féle eljárásnál, mint már említettem felmelegedés után a boglyák széjjel lesznek hányva, a mi miután előzőleg a takarmányt erősen kell taposni nem valami könnyű munka, s sok lapi, szár vész el, mivel ez nem széjjelhányás, hanem széjjeltépés. Ezt kikerülendő megkísérelték a Klappmeyer-féle eljárást javítani, az által, hogy az egy-

szer összerakott takarmány nem lesz többé széjjel hányva. Ezen eljárásnál a lekaszált rend mindkét oldala meglesz fonnyasztva, azután szorosan összezsékes rakva, és pedig oly formán, hogy körülbelül 4 méter átmérőjű boglyát raknak s ennek közepébe egy 60–70 cm. átmérőjű légcatornát raknak, mely csatorna hegyben végződik. Végre az egész boglya szalmával be lesz fedve. Így marad a takarmány teljes száradásig, illetve elhasználásig is. Igen természetes, hogy a beálló heves erjedés következtében a tápanyagvesztések nagyok. A Klappmeyer-féle eljárás tehát *nem ajánlható*, legfeljebb szükségéből, de akkor is csak ezen módosított légcatornás rendszerrel. Egy másik szénaconserválási mód, a *barna széna* készítés, miután ennek több létjogosultsága van, mint a Klappmeyer-féle eljárásának ugy ezzel kissé bővebben foglalkozom. A barna széna készítésnél a lekaszált takarmány csak kissé lesz fonnyasztva, azután lehető szorosan összerakva, az erjedési folyamat félbe szakitva nem lesz, hanem a takarmány kikerjed, rendre lehül s akkor takarmányozható; ez az eljárás lényege. Igen erősen fonnyasztani nem szabad, hanem csak annyira, hogy a nedvtartalom egy negyede szálljon el, ez a fűnél akkor áll be, mikor összecsavarásnál csepfolyós viz nem szorítható ki belőle. Ezen eljárásnál sem szabad, hogy a takarmány esőtől nedves legyen. Az erjedés igen hamar beáll s 38–75° Celsiusra melegszik fel rendszeren, sőt állítólag 100° C-ra is felmegy a hőmérséklet. Lehülés után barnás színű, kellemes szaga a takarmány. A praxisban igen bevált a következő eljárás. A here virágzásakor lesz kaszálva, s félig fonnyasztva, mi száraz időjárásnál két napig tart. A fonnyasztott, de *harmat- és esőmentes* here össze lesz hordva. Előzőleg el kell készíteni a kazal fenekeit, azaz 5 m. szélességben s a szükséges terinti hosszúságban szalma ágy lesz készítve. Erre jön 30–40 cm. rétegekben a here s folytonosan erősen taposva lesz. Igen fontos, hogy a here ne legyen tulszáraz, mivel ez esetben igen sok levegő marad benne, s igen felmelegszik s állítólag ki is gylulhat. Ha ellenben harmatos vagy vizes a here, akkor az összprelésés után nem lesz elegendő levegője arra, hogy a nedvesség elpárologjon. Már ebből is látható, hogy a barna széna szárítás igen kényes dolog. 4–5 m. magasra szokás készíteni az ilyen kazlat s szalmával befedni, esetleg hol rendszeresen készítenek barna szénát, ajánlatos egy mozgatható könnyű fedél készítése, melynek tisztán az a célja, hogy esőtől védve legyen a kazal. Pár nap alatt a kazal 70–75° C. felmelegszik s elkezdi gőzölni. Hogy a gőzök elpárologhassanak a szalma fedés nem szabad vastag legyen, éppen azért sokkal jobb a kazal felett lebegő fedél. Őt hat hét alatt a kazal kihül és etethető. Az a kérdés, hogy barna széna készítésnél vagy rendszer széna készítésnél van-e kevesebb veszteség? Weiske vizsgálata szerint egy poros hold (Morgen) virágzó lucerna második vágása juhok által etetve a következő emészthetőségi eredményt adta:

	Nit. tart. anyag	Nit. mentes vonat anyag	Nyerszír
Zölden	272.6 font	428.2 font	23.2 font
barna széna	247.6 " "	244.9 " "	180 " "
rendszenzár.	188.8 " "	344.2 " "	10.4 " "

Tehát a barna szénánál kevesebb a veszteség, mivel levél, virág stb. mi a renden való szárításnál elvesz, itt megmarad. De másképpen áll a dolog, ha egészen szárított szénával hasonlítjuk össze. *Kühn* vizsgálata szerint az egészen szárított és barna szénának készített vörös here széna nyers tápanyagai között

bség különig volt, de már az emészthetőségénél nagy a különbség az ágason szárított széna javára. Szabályul állítható fel, hogy minél világosabb barna széna, annál több benne az emészthető protein, ergó annál jobb. Most az a kérdés, hogy miután csak az ágason szárított széna mulja felül jóságban a barna szénát, miután valószínűbb, hogy eső nélkül behordható, mint a száradáshoz több időt igénylő szárított széna, hát melyik eljárás eljárás ajánlható? Dacára ezen előnyöknek, rendszer eltevési módnak a barna szénakészítés sem ajánlható. Össze rakunk egy csomó jó takarmányt s biztosan soha sem tudhatjuk, hogy mi lesz belőle, azért ezen eljárás is csak szükségéből ajánlható. Grouven a herénél a következő eljárást ajánlja, hogy a lekaszált here mindkét oldala meg lesz szárítva annyira, hogy a levelek majdnem szárazak legyenek s így lesz összehordva, 10–12 nap alatt melegszik fel. Ezen eljárásnál igazi barna szénát csak némelykor kapunk, s inkább csak barna szénához hasonló takarmány lesz az eredmény. Azt írja Grouven, hogy 5–6 nap kell, míg a here annyira szárad, hogy behordható legyen, hát hat nap alatt jó időjárásnál a here teljesen is megszárad, tehát ezen eljárásnak csak akkor lenne értelme, ha herénk félig-meddig száraz, de időváltozástól lehet félni.

Áttérek most a takarmány conserválás egy másik módjára, t. i. a besavanyításra. A takarmány ezen eltevési módjával vagyis helyesebben módjaival igen sok visszaélés történik, sokszor savanyítanak, mikor ez indokolva absolute nincs, s nem savanyítanak tisztán előítéletből, mikor besavanyítással sok takarmányt mentenének meg. A savanyítás mindig s bármilyen módon történjen is, nagy tápanyagvesztéssel van összekötve és pedig ezen tápanyagvesztések 20 és 50% között ingadoznak. Kellner tanár egy kísérleténél vizdús répalevet savanyított be részint földvermekbe, részint pedig gummidugóval elzárt üvegekbe, az erjedés befejeztével következők voltak a veszteségek: (— kevesebb + több)

	Üvegben	Gödörben
Szárazanyag	— 18	— 49
Nitrogén	— 27.8	— 59.8
Protein és Peptonok	— 51.8	— 68.3
Nyersrost	— 31.6	— 33.7
Nyerszír	+ 1.2	— 1.5

Látható ebből, hogy míg a praxisban majdnem keresztülvihetetlen, kedvező körülmények között is nagy veszteséggel kell számolni. Egy másik kísérlet szerint, egy gazdaságban besavanyítottak 4000 q csalamádét és négy hónap mulva 2700 q vettek ki. Egy másik kísérletnél csalamádé szecskázva lett besavanyítva s a szárazanyag veszteség csak 10% lett volna (King, Twelfth annual report of the Ag. Experim Stat Wisconsin 1895.) ez mindenesetre nagyon kevés, sőt majdnem lehetetlen. Bármint álljon is a dolog, veszteséggel mindig számolni kell, s hogy ezen veszteségek lehető kicsinyek legyenek, igyekezni kell a savanyítást legtökéletesebben keresztül vinni, ezt pedig receptek szerint tenni nem lehet ezért *volens volens* meg kell a savanyítás theoriáját tanulni. A besavanyított takarmány erjedési processuson megy át, mely több kevesebb hőképzéssel van összekötve. Hogy erjedés létrejöhesen, erjedés létesítőkre van szükség, ezeket a besavanyítandó növények a levegőből és talajból kapják, s ezek úgynevezett hasadó gombák, kivált figyelmet érdemelnek B. lactic, B. subtilis, B. butyricus, B. aceti, melyek képesek a cukrot stb 50° C. tejsavvá, vaj és ecetsavvá átalakítani: 30–40° C az a hő, ami a tejsavas erjedésnek leg-

Szőlők rigolozását gőzekével

70–80 cm. mélyen, jutányos árban elvállalja s a jövő évi munkára is előjegyzéseket már most elfogad

Timár János, Maros-Szent-Királyt.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos **férfi ingek**, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fin és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, **Deák Ferencz-u. 3.**

1008

Matrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszőnyeg szakszzerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

inkább kedvez, de azért a tejsavas erjedés nem szűnik, csak 75°C-nál magasabb hőnél, mikor a tejsavbakteriumok elhalnak, s helyüket más a tejsaverjedésre káros bakteriumok foglalják el, tehát károsak. A tejsav bakterium tehát az, ami a kedvező befolyásu erjedést letesíti, azon kell tehát lenni, hogy az egész erjedési folyamat alatt ez legyen túlsúlyban. Ennek előfeltételei: A besavanyítandó takarmányban elegendő tejsavbakterium, hogy majdnem szagtalan tejsaverjedés jöjjön létre. Bizonyos viztartalom. A levegő lehető elzárása. Ez utóbbi igen fontos; ha sok a levegő, ecet és rothadás, gombák lépnek előtérbe, túl magas hőmérséklet keletkezik és a tejsaverjedés háttérbe szorul. Szóval a besavanyítás nem sikerül. A különböző többé-kevésbé káros bacillusra nem terjeszkedem ki, mivel ez igen messze vezetne, éppen csak egyet említek fel, ez a *Bac. thermicus*, amely 65°C. körül lép fel és nagyon kellemes édes szagot terjeszt, ez az a bakterium, amely azt a hitelt keltette, hogy bizonyos körülmények között édes takarmány képződhetik. (A. B. Griffiths The Chemical News 1894.)

Lássuk most a besavanyítás előnyeit és hátrányait. Előnye mindenekelőtt az, hogy kevésbé izletes és kedvelt takarmányokat izletesébbé tehetjük és nehezen száríthatókat is eldrehetünk. Így például répalevél, csalamádé, zöldrepe, tök, vízenyős gyári hulladékok, a krumpli szára és levelei, melyből igen jó takarmány készíthető, fagyott répa és krumpli, rossz, savanyu rétek növényei, *tépett kóré* stb. Sokan azt is tartják, hogy besavanyítva különben mérges növények is veszély nélkül feleltethetők.

(Folytatjuk.)

Hagymatermesztés nagyban.

(Egy német szaklap nyomán.)

(Egyszersmint válasz L. E. kérdésére.)

A hagymatermesztéshez jól művelt, szelid talaj kell, melyet már ősszel felszántunk, hogy a művelés kora-tavaszi kezdetén már érett és porhanyó legyen. Semmiesetre sem szabad a hagymát frissen trágyázott földbe ültetni és a gyomtalaj sem alkalmas erre, mert a gyomok irtása sok időbe és fáradságba kerül a művelés idején. Legalkalmasabb a harmadéves heretábla, melyet első kaszálás után feltöretünk és zöldtrágya-növények magvaival bevetve — ősszel alászántottunk. — Tavasszal a vetés előtt, boronával és hengerezéssel jól előkészítjük a talajt. Utóbbi munkálatot csak száraz időben és akkor szabad végrehajtani, ha a talaj már elég szikkadt — de hangsulyozzuk, hogy a hengerezést nem szabad elmulasztani, mert különben igen lazán ágyazódnak a földbe a magvak, rosszul csirázhatnak és egyenlőtlenül kelnek. Nagyban (mezei) termesztésnél a magot közvetlenül a

termőtalajba vetjük, 9—10 kg.-ot számítva egy hektár bevetésére. Melegágyba-vetés és kiültetés mindenestre hasznos a kerti művelésnél, de a nagy költségek (napszámok) miatt a mezei művelésnél nem ajánlható. A vetés sorvetőgéppel — 35—40 cm.-nyi sorközökkel — történik, rendszerint márciusban. A sorbavetéssel nagy magmegettakarítás jár és előnye, hogy a művelést kézikapával könnyen végezhetjük. Jó, ha a vetőgépet a töltés és beállítás után előbb sima talajon indítjuk meg, hogy így meggyőződhessünk, hogy a magok minő közökkel kerülnek a földre, mert így a beállításra a szükséghez képest változtathatunk és ezzel is magparazlásnak vehetjük elejét. Feltéve, hogy jó vetőmagot használunk, így meglehetünk nyugodva, mert jó munkát végeztünk. Az első kapálásra akkor kerül a sor, ha a növények már pár cm. magasra nőttek és a sorok tisztán kivethetők. Az üresen maradt közökre palántokat ültetünk, melyek a ritkításnál bőven találhatóak. Jó ezért, ha a ritkítást nedves időben végesszük. Talán említenünk sem kell, hogy a kiültetendő palántokat szárán és gyökerén megfelelően le kell csipni. E munkát közvetlenül követi a második kapálás, melynél a planet-kézikapá mellett egy töltőgépet kapa is alkalmazásba jön. A kapálás elhanyagolása fele-termés veszteséget jelent, a talajmegmunkálás gyakorta szükséges, mindig idejében — a szükség szerint — eszközöndő, de merev szabályokat erre nézve nem állíthatunk fel. Ha a tevéset fennakad, a növény szenved — mit a hagyma szárvégi elszáradása vagy a száron mutatkozó sárgászöld foltok jeleznek — úgy bizonyos, hogy a növény koplal, nem találja a kellő táplálékot. E bajon segíteni kell, mely célra gyenge adag csilislétromot és 40% os kénsavas kálisót ajánlunk. Előbbiből 100, utóbbiból 80 kg.-ot számítunk egy hektárra. Idejében történjen ezen utótrágyázás is — legkésőbb az elkülönítéskor — mert különben késlelteti a hagyma érését és a szedést. A szedés száraz, szép időben történjen, midőn a szárok már leszáradtak. Kézzelel vagy fogas kapával szedjük és aztán rendekbe (szalmára) kell teregetni, ahol 10—14 nap alatt megszárad. A szárítást jelentékenyen siettetjük, ha egyszer-kétszer óvatosan megforgatjuk. Ezután következik a tisztogatás: a szárok és az odatapadt föld eltávolítása. Magától értetődik, hogy a szárokat mindazonáltal rajta hagyjuk a hagymán, ha koszoruba akarjuk kötni. A hagymát ezután elrakjuk, vagy rögtön eladjuk, de jobb ha várunk az értékesítésével tél utoljáig, amikor sokkal jobb ára van. Ha a hagymát télire el akarjuk tenni, jó, ha a deszkapadlóra rakjuk 15—20 cm.-es rétegben. A helyiség legyen lehetőleg fagymentes, mindazonáltal szellős. Tartós fagy esetén takarjuk le szalmával, vagy gyékényvel, hogy a fagy utáni gyors

fölengedést késleltessük. E rendszabály mellett a hagymák nem fognak megromlani. A rakást — jó időben — ismételten átvizsgáljuk és a romlottját eltávolítjuk.

K. Nagy János.

A szénsav eredetéről, mennyiségéről és jelentőségéről a talajban.

Régóta ismeretes, hogy a termőtalaj szénsavban felette gazdag, de eddigelé annak eredetét és mennyiségét senki sem kutatta. *Dr. Stoklasa J.* német tanár vállalkozott, hogy e kérdést segédjei támogatásával megoldja és egy szakközölyben (Centralbl. f. „Bakteriol.“ Abt. II. Bd. XIV. Heft 22—23) be is számol kutatásának eddigi eredményéről.

Eddigelé a talajbéli szénsav eredetét a korhadásnak és rothadásnak tulajdonítottuk — nem is sejtve, hogy ennek talajdonitottuk — kísérletek bizonyítják — sokkal bővebb kútfői is vannak. A kutatókat a tanulmányozás annak megállapítására vezette, hogy a termőtalaj szénsavának főforrása:

1. a szántóföldek rögeiben élő *apro szervezetek*, nevezetesen a bakteriumok, penészgombák és moszatok légzése;

2. a különböző művelési növények gyökerezetének légzése.

Ismeretes, hogy szántóföldeinket, illetve azok rögeit a bakteriumok óriási tömege népesíti be és a kutatások megállapították, hogy cukorrépa földön 30 cm. mélységig 1 grammnyi rögeben 3—5 millió, árpaföldön 1—2 millió, herésben 7—8 millió ilyen bakterium, illetve bakterium-csira van. Legnagyobb mennyiséggel található 20—30 cm.-rel a talaj színe alatt, míg ennél mélyebb rétegekben rohamosan kevesedik a számuk, így 60 cm.-es mélységben csak 300000, 80—100 cm.-rel a felszín alatt csak 20000 csira volt található.

A talajbakteriumok légzési erélye igen nagy, így megállapították, hogy 100 gr. *Bacterium Hartlebii* egy óra alatt 25 gramm, — a *Clostridium gelatinosum* 20 gramm szénsavat fejleszt.

A bakteriumok a talajban megtalálják szerves életük feltételeit és pedig anyagot testük fölépítésére és anyagot a légzési folyamat folytonosításához.

Hogy a szénsav fejlődésének forrása nem a vegytani folyamatokban, hanem a mikroorganizmusok működésében rejlik, bizonyítja amaz egyszerű tapasztalat, hogy sterilizált talajban szénsavfejlődés nem vehető észre.

A mikroorganizmusok légzési erélyének megállapítása végett a kutatók talajprobákkal végeztek kísérleteket úgy, hogy a talajba sterilizált szénsavmentes levegőt vezettek és megállapították a fejlődött szénsav mennyiségét. Azt tapasztalták, hogy a hőmérséklet emelkedésével a légzési erély is emelkedik,

Lóheremagot vásárol a legmagasabb napi árban

HALDEK

magnagykereskedése és heremagkiviteli üzlete, József főherceg Ő cs. és kir. Fensége udvari szállítója
BUDAPESTEN, VII. KERÜLET, KÁROLY-KÖRÚT.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.
Váltókat olcsón számítól le.
Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

(1007.)

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.
Árúraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzések is kaphatók.

úgy, hogy mennél magasabb a hőmérséklet, annál több szén-sav szabadul fel a talajból.

Dr. Stoklasa és Ernest most abban az irányban folytatja a kísérleteket, vajjon a mikroorganizmusok légzése nem okozza-e a talaj hőmérsékletének lényeges emelkedését — mint azt a szemétdombok és lótrágyánál észlelhető magas hőmérsékletből következtethetjük.

Stoklasa és Ernest a talaj szén-savtartalmának másik forrásául a gyökerek légzését jelöli meg. Elméletük bizonyításául a fentiekhez hasonló kísérleteket ejtettek meg úgy, hogy a kémcsőbe sterilizált növényi tápanyag oldatot töltöttek, behelyezték a gyökert s azután sterilizált levegőt hajtottak át a kémcsövön s mindannyiszor megállapították a fejlődött szén-sav mennyiségét.

Kísérletük eredménye az, hogy mennél finomabb a gyökér, annál nagyobb a légzési erélye. A tavaszi búza gyökérzete 25 napi fejlődés után naponta 2-54 gr. gr. szén-savat fejleszt. Ha feltesszük, hogy egy hektáron 2 millió növény gyökeredik, melyek közül a kísérletek szerint naponta mindenik legkevesebb 0-03 kg. szén-savat fejleszt — úgy a 2 millió gyökér által fejlesztett napi szén-savmennyiség 60 kg.

A növényi gyökér-légzés elméletével sok mindent megmagyarázhatunk, ami eddig megfoghatatlannak látszott. A talajba kapaszkodó gyökér abból meríti ásványi táplálékát, mit a víz készít elő azáltal, hogy azokat feloldja — de tudjuk, hogy a víz nem old mindent. A szén-sav dolgozza fel a szilikátokat, melyekből vízben oldható alkáliakat képez, mint ahogy az oldhatatlan foszfatokat is a foszorsav vízben oldható vegyületeire változtatja. Látjuk a meredek sziklafalakba kapaszkodó növények példáján, hogy hatalmas sziklatömbök átalakításában minő nagy szerepe van a növényi gyökérzet útján fejlődő szén-savnak. Eddig e munkát a gyökerekben levő szerves savaknak tulajdonítottuk, most tudjuk, hogy itt a szén-sav játsza a főszerepet, mely főképen, a fiatal, hajsza-gyökerek útján fejlődik.

A mikroorganizmusok és a növényi gyökerek lélegzésének jelentős szerepével ismerkedtünk meg: hozzájárul a szilikátok elmállásához, foszfatok oldható alakba való változtatásához és így előkészíti a növényi élet-hez szükséges tápanyagokat. Dr. Marosvölgyi.

KISEBB SZAKKÖZLEMENYEK.

+ A lótrágya és a szarvasmarha-trágya közötti különbség. Gyakran találkozunk ama felfogással, hogy a különböző haszonállatok trágyája, illetve ezen trágya hatása tekintetében nincsen különbség. E felfogás határozottan téves, már csak azért is, mert a mint ismeretes, a trágya minősége elsősorban a felétegett takarmány minőségétől függ; miután pedig a különböző haszonállatok

más és más takarmányban részesítettek, kell, hogy azok trágyájában is jelentkezzen a különbség.

A ló és szarvasmarha trágyájában fennálló eme különbség a következőkben vázolható: a lótrágya heves trágya, a szarvasmarha-trágya pedig hideg trágya; vagyis a lótrágya gyorsan bomlik s ezért erélyesen hat a trágyázást követő évben, hatása azonban éppen ezen okból rövidebb ideig tartó. A szarvasmarhatrágya bomlása lassabb, hatása az első évben mérsékelt, de hosszabb ideig tartó. Legszembeötlőbb e két trágya közt levő különbség a könnyebb minőségű homok és homokos vályogtalajon.

Az említett különböző magatartásból magyarázható ki, hogy minden oly növényre, a melynek minőségére nem előnyös, hogy friss trágyába vettessék, a lótrágya hátrányosabb hat, mint a szarvasmarhatrágya. Innen van az, hogy ma már a legtöbb cukorgyár megengedi, hogy a gazda a cukorrépát friss trágyába vesse, feltéve, hogy a trágyázásra szarvasmarhatrágya használtatik.

A tápanyagokat illetőleg a három fő növényi tápanyag megvan mindkét trágyában s így teljes trágyának tekinthető annál is inkább, mert mindkettővel humuszt is adunk a földnek.

Ha mérsékelni akarjuk a lótrágya erélyes hatását, úgy leghelyesebb, ha azt négy-szegletes rakásokba rakjuk körülbelül másfél méter magasságban, jól megtiptartjuk, megöntöztetjük és 40 cm. vastag földréteggel befedvén 3-4 hónapig így hagyjuk. Hogy ezen eljárásnál sok nitrogén veszendőbe ne menjen, tanácsos lesz azt gipsz segítségével megkötni.

+ Az impregnált répamag. A magkeskedők ujabban csak impregnált répamaggal árasztják el a közönséget, azt állítván, hogy az impregnálás megóvja a répát az állati ellenségek kártételeitől. Ez az állítás határozott tévedésen alapul s épen ezért az impregnált répamag vásárlását ezen okból, illetve ezen cél elérésére nem lehet ajánlanunk. De igenis van egy másik körülmény, a mely határozottan figyelemre méltatható az impregnálás javára. Nevezetesen ujabban egy prágai műegyetemi tanár: Stoklasa minden kétségen felülállóan bebizonyította, hogy az impregnálás által a magcsomók, illetve répagomolyok tökéletesen dezinficiáltatván, a növényi betegségekkel szemben tétetnek ellentállóvá, továbbá, impregnálás által fokoztatik a csirázás erélye s végül a répaegyedek tenyészidejük alatt nagyobb tényészerőt mutatnak. Stoklasa az impregnatiore a répagomolyok 30-35 fokos foszforsavban való áztatását s azután mésztejben való lemosását ajánlja.

Igen jó impregnálási eljárás az is, mely a rézgalic oldat és chilisalétromos oldat alkalmazásában áll. Készítünk 1-6%-os rézgalic és 5-20%-os chilisalétrom oldatot. Ezen oldatok egyenlő mennyiségben összekevertetnek, annyi répamag öntetik a keverékbe, hogy eb-

ben a mag kézzel jól megmosható legyen. Ha a magvak már átmosattak, akkor az edényből kivétetvén, szitára rakatnak a felesleges oldat lecesegettésére, illetve a mag teljes kiszáritása céljából.

Figyelmet érdemel a kén-savban való impregnálás is, a melynél a répagomoly koncentrált kén-savban félóra hosszáig lesz áztatva. A magok parazitája ezen impregnálási mód mellett egészen tönkre tétetik, a nélkül, hogy a csirázóképesség bármit is szenvedne, sőt miként a kísérletek igazolják emelkedik így a csirázási erély, mint a csirázási százalék.

+ Álomkóróság a tyúkok között. A hannoveri állatorvosi akadémia egészségügyi osztályában a tyúkok egy új, bár eddig csak szórványosan mutatkozó betegségét figyelték meg. A tyúk álomkóróságba esik, tollát felborzolja és összezsugorodva, becsukott szemekkel félrevonul s ott órák hosszát elül — fejét oldalvást a hát tollai közé rejtve. Ha időközönként álmából felriad, csőrét többször fel-felnyitja, mintha levegőt után kapkodna. Ha a betegség kivételosen nem tart igen rövid ideig — a taréja és szakála mindinkább elhalványul, az állat lesóványodik és elpusztul. A betegség okozója a Steptococcus capsulatus nevű bacillus, a leölt beteg állat fogyasztása — eddigi tapasztalatok szerint — az emberi egészségre nem káros; a ragály — úgy látszik — csak egymással közvetlenül érintkező állatok közt terjed.

+ A cukorcírok mint a csiamadé helyettesítője. Mióta a takarmánynevelés termelése a szántóföldön mind nagyobb tért hódít még a kiscsászák körében is, a magkeskedők árjegyzékeiben ismételen találkozunk oly takarmánynövények neveivel, melyek eddig nálunk nem igen kultiváltak, de a melyek egyuttal — érthető okokból — a legjobb, legkiválóbb és legtöbb termést nyújtó növényeknek vannak minősítve. A gazdaközönség körében természetesen mindig akad olyan, aki a hirdetésmenyekre azonnal lép meg, anélkül, hogy másoknak véleményét az ajánlatba hozott növényre vonatkozólag kikérné. Ujabban a cukorcírok soroltatott a növényi újdonságok csoportjába, amelyek termelési és használhatósági adatait a következőkben ismételjük:

A cukorcírok jó erőben lévő, lehetőleg frissen trágyázott, istálló és műtrágyával gazdagított földet kíván, amelyet teljesen a csalamadénál szokásos művelési mód mellett készítünk el. Elvetjük május hó derekán. — Előbb semmi esetre sem, mert a círok a hideggel szemben nagyon érzékeny, nem fejlődik s így a gyomok könnyen elnyomhatják. Vetési módja: a soros vetés, 24-28 cm. távolság mellett, kat. holdanként 15 kg. vetőmag felhasználásával. Ápolása: egyszeri kapálás. Szára könnyen fásulván, idejekorán kaszálendő, úgy hogy mire cimerét, vagy helyesebben szólva, bugáját kihányná, már kevés legyen belőle.

== Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök ==

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

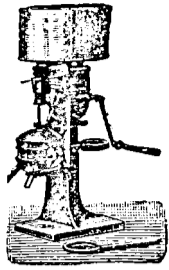
— „Eredeti Kalmár-rosták” és terménytisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszereint 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. Bemutatva volt a nagyenyedi őszi kiállításon is! Sürgőncim: Kalmár-rostagyár.

"Globe" Separator

Teljes tejszövetkezeti berendezéseket kézierő- és turbina-hajtásra, ugyszintén mindennemű tejgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj- és sajtyártáshoz legelőnyösebben szállít az

Első magyar tejgazdasági gép- és eszközgyár Fuchs és Schlichter, BUDAPEST, VI., Jász-utca 7.

Különlegesség: **„Svéd Globe Separator”**

Árjegyzékek, költségvetések, tervek ingyen és bérmentve.

Előnye a csalamadéval szemben az, hogy a szárazságnak jobban képes ellenállni. — De ezen előnyei mellett hátrányai sokoldalúak. Így nevezetesen hamarabb elvényül, mint a csalamadé, mikor is az állat sok izéket hagy hátra; továbbá a földet tulságosan kiszorolja, s ezért az őszinek nem lesz oly jó előveteménye, mint a csalamadé, s végül az állat igen hamar megunja. Éppen ezért, termelése legfeljebb csak kis mértékben, kisebb területeken ajánlható a csalamadé mellett oly célból, hogy a kettőt váltakozva takarmányozzák az állatokkal.

— A patkány és a rózsza Az Egyesült Államok földművelési osztályában arra a sajátos tapasztalatra jutottak, hogy a patkányra semmi olyan vonzó erővel nem bír, mint a rózsza illata. Meggyőződtek arról, hogy olyan fogók, melyekbe rózsát tettek, sokkal biztosabban megfogják a patkányt, mint a melyekben csak szalonnát vagy régi sajtot helyeztek el. S nevezetesen, hogy az épp olyan undok, mint falánk patkány hozzá nem nyúl a rózsához, csak gyönyörködik az illatában, és még nevezetesen, hogy az ingyenc szaglász állat még válogatós is, mert meggyőződtek arról is, hogy a rózsák között legjobban szereti a patkány a fehér rózsza illatát. Érdekes volna a kísérletet az irányban folytatni, hogy vajon rózsaszállal telített bármilyen anyagának meg van-e ez a hatása, hogy ne csupán „rózsanyílás idején” ejthessük törbe az époló előkelő, mint gourmand kártevőket.

KORMÁNYINTEZKEDESEK.

A svájci új autonom vámtarifa.

A magyar királyi földművelésügyi miniszter 15884. eln. VII/B—1. 1905. szám alatt a következő átiratot intézte az Erdélyi Gazdasági Együlethez.

„1906. évi január hó elsején Svájcban életbelép az új vámrendszer, melynek alapja a svájci nemzetgyűlés által 1902. évi október hó 10-iki új autonom vámtarifa, mely számos tételre nézve a Svájc által időközben mai napig több állammal megkötött kereskedelmi szerződések után, vámmérséklésekben kifejezésre jutott, változtatásokat szenvedett.

Ezen változások folytán előállott új vámtarifa (svájci új „Gebrauchstarif“.) 1906. évi január hó 1-től kezdődőleg szabályozza a külföldi államokból a Svájcba irányuló áruforgalom vámkezelését.

Az osztrák-magyar vámterület kiviteli forgalmára nézve kiegészítést nyer ezen vámtarifa az osztrák, a magyar és a svájci kormányok jegyzékváltása után kiviteli érdekeink szempontjából fontossággal bíró több cikkekre nézve megállapított további kedvezmények által, melyeknek hatálya az 1906. évi január hó 1-től ugyanaz év február hó 28-ig bezárólag terjedő időre biztosított.

A magyar mezőgazdasági termelés részéről a svájci piacokat felkereső főbb kiviteli cikkeinknek az új svájci vámtarifa alapján való vámkezelésére nézve a mellékelt táblázat nyújt vázlatos tájékoztatást, amely táblázat egyuttal a régi vámtételeket is feltünteti.

Tarifaszám	Az áru megnevezése	Svájci	
		Jelenlegi használati tarifa létele	1906. jan. 1-től érv. tarifában
4	Árpa	0.30	0.30
7	Tengeri	0.30	0.30
8	Bab (száraz)	0.30	0.30
15	Maláta	1.—	1.—
16	Liszt, gabonából, hüvelyesekből, tengeriből 55 kg.-nál nagyobb tartányokban	2.—	2.50
81	Vad és vadszárnyas leélve	10.—	10.—
84	Leölt szárnyas	6.—	4.—
86	Tojás	1.—	1.—
117	Bor és bormust hordókban: természetes borok 15 szesztartalomig és bormust	3.50	8.—
125	Abszolút alkohol, szesz stb. minden fok tiszta alkohol után	0.20	0.10
132	Ló	3.—	10.—
136	Ökör	15.—	32.—
137	Bika	25.—	30.—
138	Tehén	13.—	30.—
140	Borju, 60 kg súlyig	5.—	10.—
141	Hízó borju, 60 kg.-on felül	10.—	15.—
142	Másféle növendékmarha	12.—	20.—
145	Juh	0.50	0.59
146	Kecske	2.—	2.—
149	Belek és hólyagok	0.60	vm.
	Épület és szerszámfa, hosszában fűrészelve vagy hasítva, készre ácsolva is:		
233	Talpfa tölgyfából	0.40	0.45
234	Másféle talpfa	0.70	0.80
235	Másféle tölgyfából	0.40	0.50
236	Másféle lombfából	0.70	0.85
237	Tülelű fából	0.70	0.85
238	Szőlőkarók	0.15	0.20
239	Dongafa hasítva	0.15	vm.
240	Építő-fa (ácsfa)	1.20	1.40
241	Mindennemű furnir	2.50	3.50
225	Cserháj, cserkéreg	0.02	vm.
396	Len, kender, juta stb. növényi fónóanyagok nversen stb.	0.30	vm.
455	Gyapju nyersen, mosva, festve	0.30	vm.
502	Szalma nyersen	0.15	vm.
408	Ásványvíz (természetes és mesterséges)	1.50	1.50

Ami a Svájcban az osztrák-magyar vámterületre irányuló áruforgalmat illeti, a behozatalra kerülő áruk az 1906. évi január hó 1-től ugyanez évi február hó 28-áig bezárólag terjedő időben továbbra is azon vámtételek alá esnek, amelyek a régi svájci kereskedelmi szerződéshez csatolt A) tarifában foglaltak, vagyis a svájci behozatalt illetően a status quo változatlanul fenntartatott.

Budapest, 1905. december hó 29.

Feilitzsch Arthur báró s. k.“

VEGYES KÖZLEMENYEK.

— Tokaji László e. g. e titkár, lapunk szerkesztőjét mély gyász érte: Édes anyja hosszas szenvedés után f. hó 11-én elhunyt. A mélyen sújtott család a következő gyászjelentést adta ki:

Bánatos szívvel, az Isteni akaratban megnyugvó lélekkel tudatjuk, hogy öv. Tokaji Jánosné Zilahi Kiss Eliza élete hetvenharmadik évében, f. hó 11-én, hosszas szenvedés után meghalt. Magához szólította őt az Úr! És az örök anyai szeretet mintaképe, aki csak gyermekeiért élt, a szeretet adta nagy lelkierő és az ő erős akarata, amely megküzdött az élet minden — nehézségeivel megtört és visszatért a Gondviselőhöz és régen elszírtott többi övéihez. Szeretnek és kegyelemnek Istene! Adj öneki zavartalan örök nyugodalmat és nekünk megnyugvást, lelkibékét és kegyelmet! A megboldogultat pénteken, január 12-én, d. u. fél 3 órakor fogjuk — rövid ima után — a Petőfi-utca 7. sz. alatti háztól a helybeli vasuti állomáshoz kikísérni és szombaton január 13-án d. e. 10 órakor Maros-Bogáton, az ev. ref. templomból visszájuk ott az ottani családi sírkertbe, örök pihenő helyére. Mindkét szomorú alkalomra meghívjuk családunk rokonait és barátait. Kolozsvárt, 1906. január 11-én. Tokaji Géza, Tokaji Aladár és neje Borbély Gizella, Tokaji László és neje Varró Berta, Tokaji Eliz, Tokaji Irma és férje Kuszko István, fiai, leányai, menyei és veje. Öv. Hantz Pálné sz. Zilahi Kiss Ilka, nővérei. Tokaji Géza, Laci és Etika, unokái.

— Gyászír. Az alábbi gyászjelentést vettük: Ordódi és alsó-lierszkői Ordódy Lajos, leánya Irén férjezett merei Vajda Barnáné; fia László; székhelyi Mailáth Imra és neje dubravica Dubraviczky Ilona mint szülők; Hanzelyné Mailáth Etelka mint testvér és merei Vajda Barna mint vő a maguk és az összes rokonság nevében szomorodtt szívvel jelentik ordódi és alsó-lierszkői Ordódy Lajosné szül. székhelyi Mailáth Gizella úrasszonynek folyó évi január 8-ikán este, életének 43-ik, boldog házasságának 23-ik évében, hosszas szenvedés után Budapesten bekövetkezett gyászszos elhunytát.

A nagy csapás alkalmából, mely Ordódy Lajost, a „Gazdasági lapok“ f. szerkesztőjét és kiadótulajdonosát érte, a legőszintébb részvétünknek adunk kifejezést.

— Keltetőgépek népszerűsítése. A baromfitenyésztők országos egyesülete (Budapest IX., Üllői-ut 25.) a földművelésügyi kormány támogatásával a keltetőgépeknek a népies baromfitenyésztésben való meghonosítása, illetőleg általánosítása céljából harminc darab keltetőgépet fog érdeklődőknek használatra kiadni. A cél az, hogy a községek baromfitenyésztő népe a keltetőgépek hasznosságáról meggyőződjenek és azok igénybevételére rávezetessék. Önként érthető, hogy a nehéz feladat végrehajtására szakképzett s a népbizalmát bíró lelkes munkatársakra van szükség, akik a gép kezelését elvállalják és azt a néppel megismertetik. Az egyesület felhívja azon önzetlen vállalkozókat, akik oly helyeken, a hol a nép fogékonyasággal bír a ba-

Eladó házhelyek!

Kolozsvár legszebb jövőjű, nagyon fejlődő városrészében, — az új színház közelében — az Erdélyi Gazdasági Egylet telkén, az Attila utcában, még néhány jó fekvésű házhely eladó!

Csatornázás, Vízvezetékek, Villanyvilágítás!

Bővebb értesítés: naponta d. e. 11—1-ig és d. u. 4—6-ig az E. G. E. titkári Irodájában Kolozsvárt, Petőfi u. 7. sz. I o. balra.

romfitenyésztés e belterjesebb üzése iránt, a használatra kiadott gépeknek az egyesülettől nyerendő utasítás szerinti kezelésére hajlandók és kik, a mennyiben ily gépek kezeléséhez nem értenének, készek az egyesület költségén beoktatás céljából a gödöllői baromfitenyésztő iskolán megtartandó néhány napi gyakorlati tanfolyamban részt venni, hogy szíveskedjenek ezen szándékukat *nyolc nap alatt* közvetlenül a nevezett egyesülethez bejelenteni.

— Borforgalmunk a mult év első 9 hónapjában igen kedvező lefolyású volt, a mennyiben behozatalunk a megelőző évnek hasonló szakához viszonyítva több, mint egyharmaddal hanyatlott, kivitelünk pedig az 1904. évit felülmulta.

A behozatal 1905. évi január 1-től szeptember végéig következőleg alakult:

Bor hordókban	183.867 métermázsá
Palackborok	1.920 " "
Pezsgőbor	1.923 " "

Összeesen behoztunk tehát 187.710 métermázsás bort az 1904. évi 294.026 métermázsával szemben.

Borkivitelünk a f. év első kilenc hónapjában a következő volt:

Bor hordókan	469.901 métermázsá
Palackborok	4.844 " "
Pezsgőbor	1.894 " "

Kivittünk tehát összesen 476.639 m.-mázsát az 1904. évi 463.026 métermázsával szemben.

A kivitel főleg Ausztriába emelkedett, ezenkívül emelkedett a Boszniába és Amerika Egyesült-Államaiba irányuló kivitelünk is. Új piacot nyerünk Argentiniában és Braziliában; ellenben hanyatlott a kivitelünk Svájcba, Orosz- és Nemetországba, továbbá Hollandiába és Angliába.

— **Eljegyzés.** Horkai és mellései dr. Barna Balázs kolozsvári gazd. tanint. tanár, lapunk munkatársa eljegyezte özv. Tréer Károlyné leányát, Margitot. Szerencését és boldogságát kívánunk mi is a kötendő szép frigyhez.

— **A baromfitenyésztők országos egyesülete** Budapesten 1906. évi január hó 21-én, vasárnap délelőtt 11 órakor az O. M. G. E. székházában (IX., Köztelek-utca 8. sz.) tartja idei közgyűlését.

— **Segesvári komlóforgalom.** Dacára hogy a külföldi jó komlótermés miatt az őszi komlóárak a mult évihez képest $\frac{1}{3}$ -ra csökkentek, mégis az erdélyrészi komlónak december végéig nagy része elkelt. Most igazoldott be, hogy a segesvári komlóvásárra s árucarnokra szükség van, s a M. Á. V. komlószállítási tariffakedvezményén kívül a segesvári komlószövetkezet érdeme, hogy ma már alig fekszik eladatlan komló Segesvárt. Az őszi folyamán elszállított *külföldre*: Saazba 1347 Ball, Auschába 367, Wienbe 303, Rohrbachbergre 104, Prágába 44, Lembergbe 82 zsák, összesen 2247 Ball; *belföldre*: Temesvárra 105, Tordára 18, Nagyszebenbe 5, Csikszeredába 24, Nyitrára 15, összesen 167 zsákkal. Egy átlagos zsáksúly 59 kgr. volt, így Segesvárról az őszi ca 1424 mmázsá komló küldetett el 142,400 korona értékben, mintegy 17 vevő által. — r — s.

— **A városi hulladék értékesítése.** Kolozsvár város legközelebbi közgyűlésén foglalkozni fog a város szemét, ürülék- és vérhulladékának mikénti értékesítése tárgyában azon szakbizottság jelentése alapján, amelyet a mult közgyűlés küldött ki Gidófalvy István dr. közjegyző kezdeményezésére. A most tartandó közgyűlésen fogja a város elhatározni, hogy ezen hulladékoknak értékesítése önkezelésben vagy vállalati uton fog e történni. A városi szemét kihordásának házi kezelésre való átvételét a város már elhatározta és e célra 70.000 korona kölcsönt vett fel a pesti hazai első takarékpénztártól.

— **Selyembogárpeték kiosztása.** Az országos selyemtenyésztési felügyelőség tudatja, hogy a földmivelésiügyi miniszterium azoknak, akik a selyemtenyésztéssel foglalkozni ki-

vánnak, 1906-ban is ingyen ad petét, illetve selyemhernyót. Ebbeli igényeiket vagy az illető község selyemtenyésztési megbizottjánál, vagy esetleg a községi előljáróságok utján a szekszárdi selyemtenyésztési felügyelőség-nél jelentsék be.

— **Selyemtenyésztés Erdélyben.** A selyemtenyésztésnek Erdélyben való föllendítésével tervezik a Mezőségen a selyemfonógyár létesítését. A gyár 300 munkással indul meg. Gyéresen selyemgubó beváltó hivatal állítanak, Bezerédi Pál selyemtenyésztési meghatalmazott 30 ezer darab az utakra ültetendő eperfát küldött az erdélyi községek részére.

— **A száj- és körömfájás Nemetországban teljesen megszűnt.** — A német birodalmi hivatalos lap közli, hogy november 15-től kezdve a száj- és körömfájás ragálya Németországban teljesen megszűnt. A német kormány most azon lesz, hogy a határvédelmet szigoruan kezelje, hogy ez az ideális állapot tartós maradjon.

— **A melasse értéke.** A gazdákra rendkívül fontos kísérleteket fejezett be legutóbb a m. kir. állatlélettani és takarmányozási kísérleti állomás annak a kipuhatólására, vajon a melassze-nek nevezett póttakarmánynak mi a hatása s mily nagy a tápértéke lovakra. A nagyarányu, hónapokig tartó kísérletek eredménye szerint a melassze-t a nehéz munkába fogott lovak abrakjában kitűnően lehet alkalmazni; hónapokon át melasszet tartalmazó abrakkal etetett nagyszámu ló egészségi állapota kifogástalan maradt, a lovak munkaképessége és a testük sulya pedig nem csökkent; a lovak még a meleg július és augusztus hónapokban sem izzadtak. A kísérletek szerint azonban a lovakkal naponként 1000 kg. élő sulyra etetett melassze mennyisége ne haladja meg a 4 kg.-ot, mert különben az állatok nem szívesen eszik a tulságosan ragadós abrakot. 1000 kg. élő sulyra 5—5,5 kg. melassze-t etetve, az állatok étvágya csökkent, közérzulete rosszabbodott és munkaképessége szenvedett.

— **Hordók ũrtartalmának mérése.** Két borászati szakember, Isovics Mihály és Kánitz László, igen célszerű ũjtást alkalmaznak a hordókon. A hordó falában két ũveglap van elhelyezve, egyik a fenéken, másik a hordó belső részén a hasán. Ezen két ũveg a hordó ũrtartalmához képest az ũvegbe égetett hectoliter és literes beosztásokkal van ellátva. Az ily ũveggel ellátott hordóknál az ũrtartalom mindig látható. Véleményünk szerint ez ũjtás ugy a pincegazdászatban, mint pedig a borok szállításánál igen jó szolgálatot fog tenni.

— **Főszolgabírák és a községi közuti ũgyek.** A kereskedelemügyi miniszter legutóbb egy konkrét esetből kifolyólag kimondotta, hogy a járási főszolgabíró a község közuti ũgyeiben rendelkezési és intézkedési joggal csak az esetben bír, ha a község közutai és mũtárgyai rossz karban vannak, illetőleg a községet e részben mulasztás vagy hanyagság terheli.

— **A földterhermentesítési akció folytatása.** Az Ország írja: Mindjárt kétkedéssel fogadtuk egyes lapoknak oly hireit, mintha a földmiv. ministerium törvényjavaslatot készitene elő a kisbirtokosok adósságterheinek nem kamatozó pénzjegyekben nyújtott állami kölcsönök utján való konvertálásáról. A földterhermentesítésnek ezen formájáról — mint a „Bud. Lev.” értesül — egyelőre csak elméleti alapon eshetik szó és ezen terv csak mint a jövőnek óhaja tekintendő, amelynek előkészítő alapját a jelenlegi hitelrendezési akció képezi. A keret, amelyben a hitelrendezési akció ezidőszerint mozog, csupán odáig terjed, hogy a kisbirtokosok fennálló jelzálogi és személyi terhei olcsó típusu amortizációs jelzálogi adóssággá változtassanak át s a kisgazdára nézve már a jelenben is, de még inkább a jövőben lehetővé tétessék a pénzpiac mindenkor kamatlábának megfelelő olcsó kölcsön élvezése.

— **Szállítmányok korlátozásának megszüntetése a máv.-nál** A mult év augusztus 30 án kelt és az ũzlet szabályzat 55. § a értelmében kiadott áru felvételi, indítási és berakodási korlátozás, 1906. évi január 1-ével, rendeleti uton meg lett szüntetve.

A LAPFELũGYELŐ BIZOTTSÁG FELũGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:
TOKAJI LÁSZLÓ.
Segédszerkesztő:
ÉBER ERNŐ.

— **Megvételre vagy haszonbérbevételre** keresek 500—1000 holdig való jó birtokot vasuthoz közel. ajánlatokat kérem a kiadóhivatalhoz intézni. 1605.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank

Képviselesége
Kolozsvárt, Jókai-utca 2-ik szám alatt
(gr. Rhédey-ház, I. em.)

— Ez intézet alaptőkéje 40 millió korona. —
ZÁLOGLEVÉLKÖLCÖNÖKET

nyujt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra, — a mennyiben a pénzviszonyok változtatást nem követelnek — 4 $\frac{1}{2}$ %-os záloglevelekben a következő feltételek mellett:

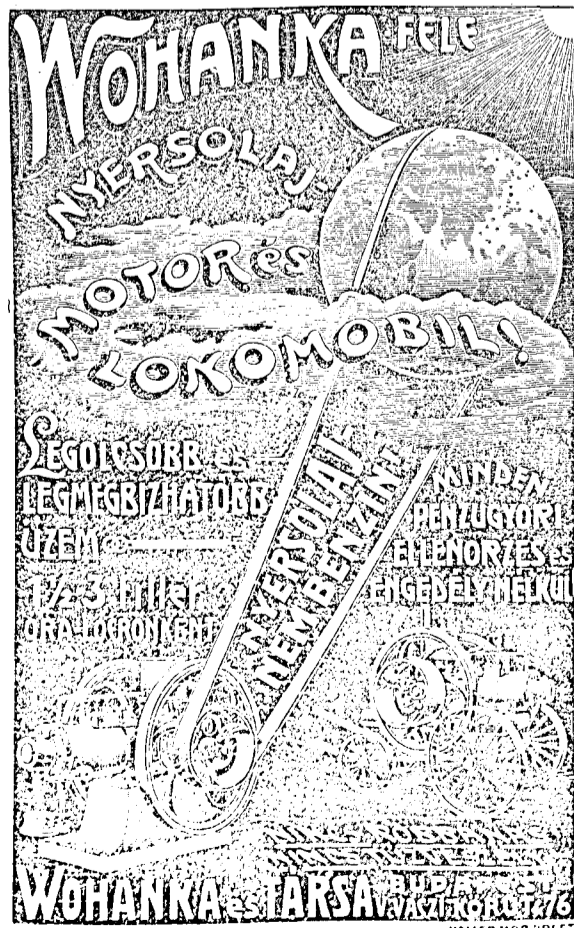
15 évi törlesztésre	9.20%
20 évi törlesztésre	7.60 „
25 évi törlesztésre	6.70 „
30 évi törlesztésre	6.10 „
35 évi törlesztésre	5.65 „
40 évi törlesztésre	5.35 „
42 $\frac{1}{2}$ évi törlesztésre	5.25 „
45 évi törlesztésre	5.10 „
50 évi törlesztésre	4.90 „
65 évi törlesztésre	4.60 „

Kölcsönök 4 $\frac{1}{2}$ %-os záloglevelekben is kaphatók ezekhez viszonyított magasabb annuitás és kedvezőbb leszámitolás mellett.

A fennebbi részletekben ugy a kamatok és kezelési, mint a tőketörlesztési hányad is befoglaltatik.

A jelzálogai felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszállandó kölcsön összegére nézve

az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ bizalmi férfai adnak véleményt.

Értesítés.

Van szerencsem a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételű kölcsönnyújtása és előzékeny eljárása révén kitűnő hírnevű

„Nagyszebeni földhitelintézet“
részerül

Kolozs és több szomszédos megye területére
ingatlan jelzálog kölcsönök
„Kizárólagos ügynökségével“

bizattam meg.

Ebbeli működésemben legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kimélő eljárással szolgálatára legyek.

Bármilyen felvilágosítással, útbaigazítással készségesen díjmentesen szolgálok.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai véglegesen rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybéli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csábító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek“, — amelyek ilyenmü jelzálogkölcsönt pénzintézetek közvetlen megbizását nem igazolják — fel nem ülni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatatlan, időt veszítő és minden esetben akár eredményes- akár nem terhesen költséges.

„Ugyanott discret és legmegbízhatóbb módon bér- és magánházak, építési telkek, földbirtokok eladása és vétele a legkedvezőbb feltételekkel, valamint birtokbérletek lebonnyolítatnak.“

Teljes tisztelettel 1243

Erdélyi erdő-faanyag és bányaugynökség.
Gombos Benő Kolozsvár, malom-u. 16. sz.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOSVÁR
Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt
Korbuly-ház) olcsó jelzálog és váltókölcsönöket nyújt és
BETÉTRE 5 SZÁZALEK KAMATOT AD

Már 25 éve küldöm szét

az 1900. évi

párisi világkiállításon

Grand Prix-vel

— kitüntetett —

Eredeti Hanna

Vető árpámat.

Czimem:

Vodicka F.

földbirtokos

Smrztitz, (Hanna)

Morvaország.

Minták ingyen és bérmentve!

1658

Eladók

Harcón, gazdaság felosztatása miatt kitűnő béres **szekerek**, szánok, ekék, rosták s egyéb gazdasági felszerelések.

Megtekinthetők:

H A R C Ó N,
Marosvásárhelytől 9 kilométerre.

Felvilágosítással szolgál:

Patnobány Miklós,

1657

Marosvásárhelytől.

Az elmúlt rendkívüli száraz nyár folyamán ismét a

Küküllőmenti

Első szőlőoltványtelep

(Tulajdonos: **CASPARI FRIGYES MEDGYES**, 135. N.-Küküllőmegye) volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel öntözte, s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep, amely ez évben is valóban szép és minden tekintetben kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít. Képes árjegyzék számos elismerő levéllel ingyen és bérmentve. 1639

Egyedüli **FERLACHI** gyártmány, mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el. — Aranyérem Páris 1900. — 45 remekelés.

Ogris Márcus 1823

fegyvergyár és (precios) puskaműves

FERLACH (KARINTHIA) szállít elsőrangú bármily rendszerű vadász- és cséllövő-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű **DRILLING-fegyverekben**. Súlyuk 2-8 — kilogramm.

Forradalom!!!

Legujabb Legujabb.

A vadászvilág technikai terén való orvoslásra a **TAMBOUR**-féle kettős hatású önműködő biztosító és ellenbiztosító szabadalom a bármily rendszerű fegyvereknek rögtöai lökészenléte ad és egyszetsmind abszolte biztosítást

véletlen elsülés ellen.

A töltött fegyver felhúzott kakasokkal, beállított rögtönzővel bármily helyzetben, csak a Tambour szabadalom által van minden veszély elhárítva, minden fegyver veszélytelen lesz mint egy sétabot.

Kérjen kimerítő prospektust ingyen és bérmentve.
Levelezés magyar! Levelezés magyar!

A legjobb minőségű juta- és len-

Zsák

vízhatlan kazal-, gép- és szakér.

PONYVA

bármily méretben a logosóbb gyári árban

1451

Marha-Mérlegek! Erős vaskorlattal 1500 kilogramm horderőre to-
lósúlylyal vagy súlyokkal mérésre berendezve a legjobb és a legerősebb szerkezettel!

Szekér-Hid-Mérlegek! Kocsik, szekerek és állatok mérlegelésére! 4000 vagy 3000 kilogramm horderőre 4 méter hosszú, 2 méter széles, tolósúlylyal erős és szolid kivitelben.

Raktári-Mérlegek! Mindenféle rendszerű, erős és pontos kivitelben minden mérleg törvényesen hitelesítve 3 évi jótállás és jókarbantartás mellett.

Dénes Manó

gazdasági szekér-hidmérleg és marha-mérleg gyáros

Budapest. 1610

Gyártelep:

VII., Dohány-utca 57.

Iroda és raktár:

VII., Dohány-utca 78.

Gazdasági tanintézetet

sikeresen végzett, katona viselt, nőtlen fiatalember, ki egy évig, mint gyakor-
nok volt alkalmazva, a gazdaság minden ágában kellő jártassággal bír, azonnali belézésre gya-
kornoki vagy segéd-
tisztii állást keres.

Czimem: 1656

a kiadóhivatalban.

**Gazdasági kereskedelmi és ipar-
bank Részvény-Társaság**

BUDAPESTEN, MUZEUM-KÖRÚT 19.

Telefon 149. Postatakpztri Cheque számla: 15603.

Cheque számla: a Magy. leszámít. és pénzváltó-banknál

BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálogkölcsönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolít le az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a te-
lekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv.

VÁLTÓ.

kölcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdaságiesteknek,

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre, értékpapíroknak és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl.

Árjegyzék, költségvetés és szakszerű felvilágosítás ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szövetkezeteknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

GÉPOSZTÁLYA

utján szállít csakis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb fizetési feltételek mellett:

Gazdasági gépeket, Gőzcsepítő-készleteket, Tolókerék-rendszerű vetőgépeket, Egytetemes acél-ekéket, Gazdasági malomberendezéseket, Tejgazdasági gépeket, Fűrészfűrészi berendezéseket, Szecskekavójokat, Ropavágókat, Morzsolókat, Darálókat stb.

1461
Tejgazdasági, baromfitenyésztés-gépek és eszközök, tejteltek, cukor-, szesz- és keményítő-gyárak berendezése. Műtrágya, erőtakarmányok Derjymelasse, zsák, ponyva stb. stb

FISCHER J.

ponyva- és zsábruházában BUDAPEST, V., Nádor-u. 31-33.

KÖLCSÖNT PONYVÁK

vasuti kocsik és asztalgok takarására, mérsékelt kölcsöndij mellett.

Egyszer használt zsákok liszt, korpá, tengeri, faszen töltésére állandóan olcsó árak mellett kaphatók.

Mezőgazdasági Hitelbank Részvénytársaság

BUDAPEST, V., Balthory-u. 5.

Telefon (interurbán)
75-94. 75-95.

Bankosztály

Távíratí cím:
„Erőtelefon.“

A legelőnyösebb feltételek mellett földbirtokosoknak törlesztéses jelzálogkölcsönt és birtokosoknak, bérlőknek és gazdatiszteknek rövid és hosszú lejáratu olcsó váltóhitelt nyújt. Sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre kölcsönöket folyósít a legmagasabb arányig.

Áruosztály. 1650II.

TAKARMÁNYNEMŰEK: Védjegyzett „KISBÉR“ czukortakarmány, melasse kölcsönhordókban, finom és durva korpa, olajpogácsák, szárított sörtrököly, répaszelet és szeszmoslék. Szirup fehér tengeri moslék.

MŰTRÁGYAFÉLÉK: Chilisalétrom, superphosphát. Kartellen kívül thomassalak és trágyafősz, olajok kenők, zsákok és ponyvák: magvak, gazdasági gépek és egyéb gazdasági és technikai cikkek.

Az áruosztály szívesen szolgál mintázott árajánlattal.

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

Álló és fekvő gőzgépek bármily nagyságban.
Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gázgépek szivó-, világító- és kohó-gázüzem számára.
Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.
Szivattyúk Worthington és egyéb rendszerek szerint.
Hűtőtelepek és jéggyárak.
Gépberendezések malmok, téglagyárak, olajgyárak és kékfestő-gyárak részére.
Hydraulikus sajtók különböző nagyságban.
Borsajtók és szőlőzúzó.

1475

Próbára ingyen.

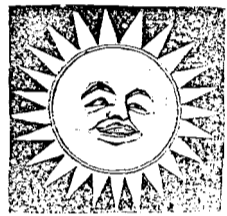
Helyesen gondolkozó csak

Ausztria-Hungária költőgépet

1663

vesz.

Részletfizetés.

Zahner Henrik főtanító „Silesia“ szárnyasudvarában, Brand-sdorf, Osztr.-Sziléziában, költőgépeimmel az eredmény 120 tojással: I-ső költés 95%, II-ik 97%, III-ik 96%, IV-ik 97%, V-ik 95%, VI-iknél pedig 97% tyúk, kacsá és csirke.

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Elismerőlevél több cs. és kir. főerdésmesteri hivataltól, számos hercegi és grófi jószágkezelőstől.

G. MÜCKE, Reisenberg bei Wien.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítók	Korm. hozzáj. elemi ágazatban	400.000.— K.
Tartalékok	Alapítók	1.278.240.— „
	élet	200.000.— „
		455.436.11 „
	Összesen:	2.333.676.11 K.

1901. évi fölösleg	90.349.— K.
1902. „	59.732.36 „
1903. „	109.331.73 „
1904. „	72.438.23 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módzatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díj arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletlethez képest úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. 1904. évben a jégkár ellen biztosítottak 2%-os díjvisszatérítésben részesülnek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

Url. Rezső

sertésbizományos

BUDAPEST,

VIII., Berkocsis-utca 12.

Sertéseket

sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi árakon értékesít.

1534.

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú műtrágyafélék, ugymint: csontliszt és ásványi szuperfoszfátok, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi irodája: BUDAPESTEN, V. ker., Nádor-utca 4. szám, a hová a rendelések és mindennemű kérdezősködések intézendők. Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzőke lapunk minden számában található!

„AGRÁRIA“ magyar gépforgalmi részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resiczei mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Egyetemes acélekék.

Eltörhetetlen tégelyacélekéfej.

Páncélacél-kormánylemezek.

Magasított acél-ekefej.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

Sürgőny cím: „Agraria“ Budapest, Rövidített levél cím: „Agraria“ Budapest, V., Váci-ut 2.

Tiszta acélananyag
s a j á t
hámorainkból.

1457

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetük.

Ekegyártás terén legelső-rangu magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

ERDÉLYI GAZDA

Lónyiró ollók, Marhanyiró ollók,

Ló- és marhanyiró gépek „HELIOS”
istálló lámpa stb. s egyéb gazdasági cikkek
legjobb minőségben jutányos árban szerezhetők be

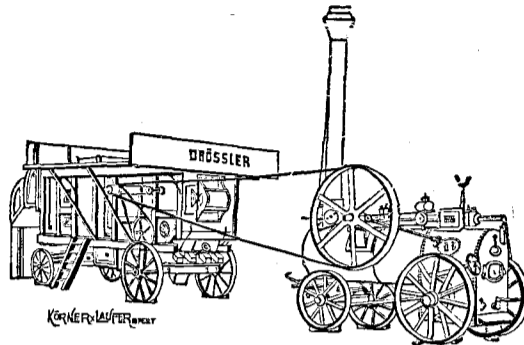
SCHOTTOLA ERNŐ

cégnél

BUDAPEST, VI-ik kerület Andrássy-ut 2. szám.

Arjegyzők ingyen és bérmentve. 1532

Legujabb!
Rákóczy Drill!
vetőgépek.

Legujabb!
Rákóczy Drill!
vetőgépek.

Dröessler Károly cs. és kir. szabadalmazott gazdasági gépgyár VI. Váci-körút, 59.

Gyár: Pozsony. — BUDAPEST. — Gyár: Pozsony.

Magánjárókat, gözmogonyókat, gözcséplőgépeket, gőzekkészleteket, vetőgépeket, járgányos és kézi osepőket, benzin és nyersolaj motorokat, malomberendezéseket és mindenféle egyéb gazdasági gépeket szállít szolid kivitelben, kedvező fizetési feltételek mellett. 1449

Árajánlattal és költségvetéssel kívánatra díjmentesen szolgálók. — Képviselek kerestetnek.

Bükkfa-Szén

Gróf Teleki László Gyula

erdélyrészi erdészeténél

Kecsed, u. p. Nagy-Iklód.

Rettegi sz. v. v. állomáson waggonba rakra, a legelőssőbb napi áron waggonszámra beszerezhető.

Szívógázmotorokhoz és egyéb gazdasági használatra kisebb mennyiségben is. Zsákban való szállítás rendelésénél a zsák önköltségen számíttatik fel; vagy pedig zsákokat kérünk küldeni. 1423

Az aradi és csanádi egyesült vasutak cementgyára Gurahonezon szállít, lassan vagy gyorsan kötő

Portland-cementet,

mely a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet által megszabott normáliákat 70—80%-kal felülmúlja. Továbbá elad saját rendszere szerint készült

szabadalmazott hornyolt cementtetőcserépgyártó gépeket,

melyekkel tetőcserép-szükségletét minden gazdaság házilag állíthatja elő. A készítés pár nap alatt megtanulható, a gépek hordozhatók, a cserepek szabályosak, könnyűek, jól fednek és nagy szilárdságúak. 1661

Fischer és Társa

faiskolák

Nagyenyed (Alsófehérmegye).

40 katasztralis holdon fekvő faiskolánk Erdélyben a legnagyobbak és leggazdagabbak.

Készlet: 80.000 gyümölcsfa különböző alakokban és a legjobb és legfinomabb fajokban.

Gyümölcsvadoncokban készlet 1 millió.

Gledicsia legjobb kerítés növényben készletünk 1 millió.

Akácza, erdősítésre alkalmas 1 1/2 millió. Disz cserjék, sétatér, magános fák. 1352

Arjegyzők ingyen.

Faiskolánk megtekintésére az érdeklődőket tisztelettel meghívjuk.

Okleveles gazdatiszt és szeszgyárvezető.

Hosszabb gyakorlattal, tehenészet, állattenyésztés, erdőgazdaság, szőlő- és pincekezelésben, valamint a számvitelben és irodai munkálatokban teljes jártassággal bír és kitűnő bizonyítvánnyal rendelkezik:

Kezelőtiszti állást keres.

1662 Cim a kiadóhivatalban.

Ajánlok

tavaszi szállításra koránérő és rendkívül bőtermő

alcsuthi és székelytengerit

à 20 korona métermázsánként Somkerék-Udvarhelyen feladva. Előjegyzések már most elfogadtnak.

Kuhn Menyhért

Sajó-Szent-András, u. p. Somkerék. 1655

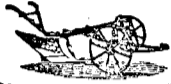

CLAYTON & SHUTTLEWORTH,
Budapest, Váci-körút 63.

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők,
tisztító-rosták, korokolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr.
kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-
morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytemes
acél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.

1242

Törlesztő kölcsönök.

— AZ —

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-
birtokok és városi bérházakra

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített
telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérhá-
zaknál a telekkönyv, házbéradó vallomás hitelesítve és az épület
vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas
összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsön-
öknél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök
közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással
készséggel szolgál az

Igazgatóság.

1501

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Előnyös feltételek.

Teljes 100-as érfolyam.

Gőzcséplőkészletek, Benzinmotorok, 2 $\frac{1}{2}$ -től 12 lóerőig. Szalmaprések gőzhajtásra. Aratógépek és egyéb Mezőgazdasági gépek

1458

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél

Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Erdélyi képviselő: WESSEL LEÓ Kolozsvár, New-York-szálloda.

A SMITH-PREMIER-IRÓGÉP

a világ legjobb gépe. — Grand Prix 1900. Paris.

300,000 darab Smith-
Premier már használatban.

Vezérképviselő Erdély, Szatmár- és Mára-
maros megyék részére:

Strasser Izidor

Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 22.

Központ:

Budapest, Andrásy-út 4.

Irógépmunkákat és sokszorosításokat a
legjutányosabb árban elvállalok.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1546.

